

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri popoldne ter stane z izrednimi priloge ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti premana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h. ali gl. 6-60
 pol leta 6 » 60 » » 3-30
 četrt leta 3 » 40 » » 1-70

Posamične številke stanejo 10 jin.

Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici tev. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane na ročnine se ne oziramo.

Oglasni in poslanice se računajo po petih vrstah do tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omilico, svobodo in napredok« Dr. K. Lavric.

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

»PRIMOREC«
 izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nunski ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrončič na trgu dola Caserna.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Volilna reforma.

Končno so začele iz dunajske kovačnice, kjer varijo avstrijskim narodom volilne pravice po novem, namreč popolnoma avstrijskem receptu, ki ga je v znani seji oznanil ministerski predsednik Gautsch, prodirati potom žurnalistike med svet vesti o razmerju glasov po posameznih kronovinah. Novi recept za ozdravljenje nezdravih parlamentarnih razmer v naši državi je seveda popolnoma avstrijski, to se pravi, da se hoče benjaminčkom dunajskih mogotcev, namreč avstrijskim Nemcem, osigurirati za vse večne čase krivično število mandatov, ki so jih dosedaj imeli vsled prislule Schmerlingove volilne geometrije. Vseh poslancev bo, ako je resnična vest, ki ravno kar kroži po avstrijskih časnikih, 448, t. j. 23 več nego dosedaj. Od teh jih pripade na Goriško-Gradiščansko 4 (1 manj nego dosedaj) na Trst 4 (— 1), Istro 5, Kranjsko 11, Štajersko 28 (+ 1), Koroško 10, Dalmacijo 10 (— 1), Češko 115 (+ 5), Moravsko 43, Šlezijo 12, Galicijo 95 (+ 17), Bukovino 9 (— 2), Dol. Avstrijsko 52 (+ 6), Gor. Avstrijsko 20, Solnograško 6, Predarlbersko 4 in Tirolsko 20 (— 1).

Po tem bi prišlo po posameznih deželah na enega poslanca jako različno žtevilo prebivalstva, in sicer bi prišel v naši deželi en poslanec na 58.118 prebivalcev, v Trstu na 44.674, v Istri na 69.010, na Kranjskem na 46.196, na Štajerskem na 48.446, na Koroškem na 36.732 (!), v Dalmaciji na 59.378, na Češkem na 54.945, na Moravskem na 56.690, v Šleziji na 56.702, v Galiciji na 77.009, v Bukovini na 81.132, na Dol. Avstrijskem na 59.624, na Gor. Avstrijskem na 40.512, na Solnograškem na 32.127 (!), na Predarlberskem na 32.304 (!) in na Tirolskem na 42.635 prebivalcev.

Iz teh podatkov je razvidno, da hoče Gautsch, (sevé, ako njegova osnova odgovarja časniškim poročilom) na uprav brezobzirne način favorizovati nemške dežele. Pri tem pa je lisjak napravil jako »kumštuo«! Veliko število poslancev dobé le izključno nemške dežele, ali vsaj dežele, kjer so Slovani še ne-

zavedni in tlačeni od svojih nemških sosedov, kakor je to na Koroškem in Štajerskem. Človek bi si seveda zaman razbijal glavo, ako bi hotel najti opravičenje za to, da se da n. pr. Predarlberskemu, Solnograškemu, Koroški, Gor. Avstrijskemu toliko poslancev, kajti tudi njih davčne moči se ne more za to navesti, ker bi potem pač moralo prednjačiti glede relativno večjega števila poslancev Češko, Šlezija in Moravsko. Pač ne tiči za tem nič drugega nego le namen nasititi vedno gladnega nemškega moloha. In pri tem tiči v Gautschu še toliko drznosti, da si upa prodajati svojo robo za splošno in enako volilno pravico.

Kaj bo z razmerjem med posameznimi narodnostimi, je iz navedanih podatkov jasno samo to, da se Nemci ne bodo mogli pritoževati. Natančneje se ne more še govoriti, ker še ne vemo, kako se prikrivajo volilni okrajji po posameznih deželah. Šepeče se seveda že marsikaj, in tudi to za Slovane ni nič prijetno. N. pr. se govori glede češke dežele, da se volilni okrajji razdelé tako, da pripade na Čehe 68, in na Nemce 47 poslancev; (ker je med prebivalstvom češke kraljevine komaj ena tretjina Nemcev, bi bilo pravično razmerje 74:38.) Na Moravskem pripade Čehom 36, Nemcem 17 poslancev in pride en češki poslanec na 61.535, en nemški na 35.293 prebivalcev; v Šleziji bodo imeli Nemci 8, Čehi 2 in Poljaki 2 mandata.

Kaj bo z našim narodom, o tem se sicer še nič ne ve, iz navedenega pa je prav lahko posneti, da se moramo bati trenutka, ko se novi volilni red vzakoni. Ako se dunajska vlada ne boji, dajati takih klofut Čehom, bo pač še veliko brezobzirneje postopala z nami; saj kdor pozna naše poslance, bo vedel, da ti niso vladi še nikdar imponirali in da se tudi sedaj ne tresé pred njimi. Toliko klofut od strani raznih vlad smo že mirno vtaknili v žep, zakaj bi ne tudi te? Najvažneje je vse-kakor, kako se razdele volilni okrajji na Štajerskem. Ker stanuje tam okoli 480.000 Slovencev, bi moralo pripasti Slovincem nič manj nego 11 poslancev; na Kranjskem jih bomo imeli 10, v Istri imamo pravico do 4, na Goriškem bi morali dobiti od štirih tri; tudi na Koroškem bi si mogli kaj priboriti. To je vse

računano na pogladi časnikarskih poročil, o katerih se pa ne ve, v koliko temelje na resnici. No, kako bo v istini, koliko mandatov nam »napredni reformator« Gautsch odšerkne ter postane nemškemu kričočem v malho, to ve le on sam. Vsaka tor pa morajo naši drž. poslanci stati pozorno na straži, da se ne homo praskali šele, ko bo že prepozno, kakor se je to godilo da sedaj!

Napredni poslanci so samo štirje, nič ne opravijo, ako nes storé svoje narodne dolžnosti tudi kakor bi. Ali pa smemo kaj takega pričakovati od narodnjakov Šusteršičevega kroja in od njegovih ljubavcev, to je seveda drugo vprašanje, na katero odgovorijo oni s svojimi dejanji.

To pa je slovo, da se morajo slovenski poslanci s skupnimi močmi upreti vsakemu volilnemu redu, po katerem bi mi ne imeli onega števila mandatov, ki nam gre po številnosti našega naroda, in sicer se morajo upreti vsaki in vsaki, ne strahé se tudi najskrajnejših konsekvenc! Pomniti moramo, da se volilne reforme ne delajo vsako leto in da bi se krivično, ki bi se nam godila sedaj, ne povzročila najhujše nikoli več.

Sedaj sli naravni razvoj v to, da se mora uvesti splošna in enaka volilna pravica in to se parlanentarnim, t. j. zakonitim putem bo mogoče nikdar izvršiti proti volji Slovanov! Ne samo odprava kurij, ampak splošna in resna in enaka volilna pravica mora biti naše gloslo! Ali vse, ali nič, ker to, kar nameravajo uvesti sedaj, ne bo e naka volilna pravica, ki so nam razumetile kot enaka udeležba vseh državljanov na zakonodajni moči, ki pa se ne uresničé sedaj, ako 32 tisoč predarlberskih državljanov voli ravno tako enega poslanca kakor 88 tisoč Bukovincev; odpraviti se hoče le volilne kurije in zjednčiti volilno pravico med s. s. t. n. o. v. i., ne pa med narod i, ali kranjske rečeno, utrditi neopravičene privilegije nemškega tudi v novem volilnem redu, se hoče jo se pri tem na razne preteze, ki pa v resnici niso nikdar imele nikake podlage.

In tega ne smemo pripustiti, da bi se na naš račun odobili drugi, ker mi smo že

tako slabi in izpehani, da ne moremo več trpeti na sebi nemškega parazita, ki nas ovira v našem napredku. Začeti moramo tudi mi enak boj, kakor ga vedejo Čehi že skozi me-sece, od onega trenutka, ko je Gautsch vrgel v svet frazo, da se mora varovati posest kulturnejših, avstrijskih narodov! Le poglejmo češke liste! V vsaki številki n. pr. v »Narodnih Listih« messarijo Gautscheve načrte, neprestano ponavljaje svoj klic po enaki volilni pravici! Čehi so pač spoznali, da nevarnost, ki grozi, je velika, in zato bijejo plat zvana in se pripravljajo na odločilni trenotek. V naših listih pa vlada taka indiferentnost nasproti Gautschevi nameri, da človeka kar frapira. »Slovenec« je poln detinskega navdušenja za »novo dobo«, ki se bliža slovenskemu ljudstvu, in poje slavo enaki volilni pravici, ki ne bo enaka, za vse narode, marveč samo Nemcem prinese novih dobrot; pri tem pa pozablja (ali morda noče vedeti?), da se z novim volilnim redom pripravlja le nova kritica za Slované, kateri se bode mogel ubraniti le oni, ki je že začasa pripravil obrambo. Radovedni smo, kdaj začne ta list, ki je po svojem lastnem mnenju, in sicer samo po lastnem mnenju, edini narodni in ljudski list, kdaj ta list začne odločno govoriti o atentatu, ki ga njegov ljubljani Gautsch pripravlja proti Slovanom!

Skrajni čas je že, da se začne odločna akcija v ti stvari, in sicer organizirana akcija, ki donese kaj vspeha! Opustimo že vendar enkrat tisti svoj »počakajmo, kaj bo«, in začnimo o pravem času govoriti, kakor gre!

D O P I S I.

Iz Tolmina. — (Narodna Čitalnica v Tolmini.) Naprej zastava Slave! — Zastava navdušuje, ojunčuje človeka, družbo in narod; preroja ga in povzdiguje iz zemeljskih pritličnih kvišku na višine do azurnega neba. Pod svoje električno okrilje pa zbira kore rodoljubov k novemu življenju in čvrstjšemu delovanju v napredku za narod svoj mili.

Tudi mene so navdušile in oživile narodne zastave na vzvišeni Prešernovi slavnosti

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.
(Dalje.)

»Stanovanje mu pač ni prirastlo na srce!« zamrmra. Nato gresta v tretje nadstropje; tu je bila delavnica, to je prostor, kjer se je spravljal mašinerija v tek. Monte Cristo opazuje železni držali, s katerih pomočjo je spravljal uradnik stroj do tega, da je igral.

»To je celo zanimivo,« pravi, »a mora tekom časa vendar postati dolgočasno.«

»Da, v pričetku odreveni vrat vsled napornega glodanja, toda po jednem ali dveh letih se človek navadi; in poleg tega imamo tudi svoje ure počitka in svoje počitniške dneve.«

»Tvoje počitniške dneve?«

»Da, če je oblačno.«

»Ah da, to je res.«

»To so za me prazniki; take dneve prebijem cele v vrtu; tam sadim, plevem, obrezujem, preganjam gosenice, in tako mi mine čas le hitro.«

»Kako dolgo ste že tukaj?«

»Deset let in pet let kot supernumerar, torej v celem petnajst let.«

»Koliko ste stari?«

»Petdeset let.«

»In koliko časa morate služiti, da dobite pokojnino?«

»Ah, gospod, petindvajset let.«

»In koliko znaša ta pokojnina?«

»Sto dolarjev.«

»Ubogo ljudstvo!« zamrmra Monte Cristo.

»Kaj želite, gospod?« vpraša uradnik.

»Pravim, da je vse to zelo zanimivo.«

»Kaj?«

»Vse, kar tukaj slišim in vidim... In vi res ne razumete čisto ničesar od teh znamenj?«

»Čisto ničesar.«

»Ali niste nikdar poskusili, da bi jih spoznali?«

»Nikdar. Zakaj vendar?«

»Vendar so tudi znamenja, ki veljajo posebej za vas?«

»Gotovo.«

»In te razumete?«

»Ta so vedno ista.«

»In pravijo?«

»Nič novega... Jedno uro imate počitka... ali do jutri...«

»To je zelo nedolžno,« pravi Grof, »Toda glejte, ali se ne pričinja vaš korespondent ghibiti?«

»Ah, res je; hvala, gospod.«

»In kaj pravi? Ali je to kaj takega, kar vi razumete?«

»Da; prša me, če sem pripravljena.«

»In vi mu odgovorite?«

»Z istim znamenjem, ki zajedno je vija mojemu korespondentu na desni, da sem pripravljen, in da pozarja onega na levi, naj se tudi pripravi.«

»To je urejeno jako modro,« pravi Grof.

»Videli bode,« odvrne dobri človek, »v petih minutah bode govoril.«

»Torej imam še pet minut več časa, nego ga rabim,« pomisli Monte Cristo. »Moj ljubi gospod,« pravi nato, »dovolite mi, da vas nekaj vprašam.«

»Vprašajte.«

»Ali ljubite vrtnarstvo?«

»Strastno.«

»In bi bili srečni, če bi imeli mesto vrta, ki je dolg dvajset čevljev, vrt, ki meri dva orala?«

»Gospod, iz tega bi si napravil pozemeljski raj.«

»S svojimi tisoč franki plače morate živeti pač zelo skromno?«

»Zelo, a vendar izhajam.«

»Da, toda imate le jako ubožen vrtič.«

»O, to je samo preveč res, vrt je premajhen.«

»In dasi je tako majhen, so v njem še polhi, ki vse požro.«

»Da, to je moja nadloga.«

»Povejte, če bi k nesreči ne gledali tja, ko prične vaš korespondent dajati znamenja...«

»Potem bi ne mogel telegrafirati.«

»In kaj bi se zgodilo zato?«

»Če bi bila temu kriva moja malomarnost, bi bil kaznovan.«

»Koliko bi znašala ta kazen?«

»Sto frankov.«

»Desetino vaše plače; to je lepo!«

»Ah!« vzdihne uradnik.

»Ali se vam je to že kdaj pripetilo?« vpraša Monte Cristo.

»Enkrat, gospod, ko sem cepil lepo rožo.«

»Prav. In če bi vam prišlo naenkrat na misel, da bi znamenja izpremenili?«

»V tem slučaju bi me zapodili, in izgubil bi pravico do pokojnine.«

»Tristo frankov?«

»Sto dolarjev, da, gospod; toda veste, da kaj takega ne storim nikdar.«

v Ljubljani ob priliki odkritja njegovega uvekovitega spominka v septembru 1905.

Prebujeno življenje potisnilo mi je pero v roke, da opišem natančneje letošnji redni občni zbor „Nar. Čitalnice“ v Tolminu, nabavo društvene zastave, zgodovinske črtice jedne najstarejših Čitalnic na Slovenskem in načrt narodnega slavlja, ki se namerava prirediti v Tolminu v letošnjem poletju. Takrat bode tudi že tekla nova železnica in tako omogoči bratom rodoljubom tudi iz oddaljenih krajev soudeležbo na slavnosti, in ob istej priliki tudi občudovati naravne krasote naših orjaških gor, bistrih rek in lepih dolin.

I.

Redni občni zbor „Narodne Čitalnice“ v Tolminu se je vršil dne 21. decembra 1905. Navzoča je bila nenavadna množica članov. Predsednik Andrej Vrtovec otvori občni zbor z običajnim pozdravom. Dnevni red se je izvršil brez posebnih debat razun točke „društvena zastava“. Predsednik obrazloži in pojasni vsestransko pomen društvene zastave, opiše neprilike od strani politične oblasti zaradi zastave ter konečno predlaga, da občni zbor sklene nabaviti zastavo svojemu društvu kot ene najstarejših Čit. na Slovenskem; da so člani dolžni to storiti. Otvori o svojem predlogu debato, katere se je udeležilo mnogo navzočih članov. Mnogi so imeli pomisleke zaradi stroškov. Predsednik poprima zopet za besedo ter povdarja, da denar nima biti vzrok ter zagotovi, da nabere potrebno svoto. Občni zbor je na to enoglasno sklenil nabaviti svojemu društvu zastavo v smislu zakonito potrjenih statutov.

Volilo se je potem novi odbor. Izvoljeni so bili v odbor, ki se je ustanovil tako-le:

Predsednik Andrej Vrtovec, upokojeni učitelj v Tolminu. Namestnik Ivan Perpar, c. kr. davčni tajnik v Tolminu. Blagajnik Aleks. Colja, c. kr. davčni pristav v Tolminu. Tajnik Miroslav Lah, c. kr. poštar v Tolminu. Odborniki: Josip Carli, c. kr. sodn. oficijal v Tolminu. Franc Ukovič, c. kr. davčni pregled. v Tolminu. Franc Martelanec, c. kr. živnozdr. v Tolminu. Namestnika: Josip Kavčič, c. kr. davkar v Tolminu. Rudolf Fazan, c. kr. višji zemljm. v Tolminu.

Čitalnica se je naročila na več različnih časnikov, ki so se letos na dražbi precej visoko prodali. V odborovi seji dne 27. decembra 1905. razvil se je jako živahen razgovor o društveni zastavi in blagih darovalcih za isto. Pooblastilo se je društvenega predsednika, naj vse potrebno poskrbi, da se ista čimprej pri jednej slovanski tvrdki nabavi. Sklenilo se je mej drugim tudi, naj si Čitalnica omisli spominsko knjigo, v kateri se napišejo zgodovinske črtice o Čitalnici in vpiše vse blage darovalce za društveno zastavo.

A. V.

Iz Tolmina. — Z ozirom na dopis v prvi številki „Soča“ izjavljamo vsi člani v dopisu prizadetega pevskega kluba sledeče:

Odločno zavračamo trditve, da je hotel gospod nadzornik Lasč pristopiti k našemu klubu. Dejstvo je, da je bil povabljen po čla-

nih učiteljih, a je odklonil povabilo z ozirom na vladajoča osebna nasprotstva.

Odločno obsojamo vsa namigavanja glede naših gospic učiteljic.

Kar najodločneje naposled protestujemo proti vsakemu umešavanju od strani javnosti v zadeve našega zasebnega kluba. Hkrati izjavljamo s častno besedo, da nihče od nas ni v kakoršnikoli zvezi z omenjenim dopisom.

V Tolminu, dne 5. januarja 1906.

Pevski klub.

(Sledi šestnajst podpisov.)

Iz Kobarida. — V zadnji številki „Soča“ sem čital zahvalo gosp. učitelja Bogataja kobarškimi gospem, katere so priredile „Božičnico“. Ker sem bil navzoč pri „Božičnici“, priznam tudi jaz kakor vsi poslušalci sploh, da so požrtovalne gospe v resnici zaslužile, da se jih javno pohvali. Bilo je krasno in ginljivo; prizoru in deklamacijam sledilo je več poslušalcev s solznimi očmi. Trebalo je gotovo veliko truda, predno se je otroke vsega tega privadilo.

Gospe! vi se niste bale ne truda ne skrbi, gotovo Vam je dajala pogum zavest, da blazite srca otrok, kar je omenila g. Kregau v prekrasnem govoru. Največ zasluge pri vsem pa je imela gospa voditeljica Bogataj. Ona, da si mati več otrok, gospodinja, preobložena z lastnimi opravili, je bila toliko dobra, da je prevzela teško nalogo, ukvarjati se z otroki brez druge pomoči. Naj jej je vspeh, katerega je dosegla, najboljšje plačilo za nje preveliko skrb in trud! Petje, katero je podučeval g. Bogataj, je poslušalcem zelo dopadlo. Razšli smo se vsi z nado in željo, naj bi nam blage gospe še druga leta napravile tako veselje. Živite, vrle mladino ljube gospe!

Nekdo izmed poslušalcev.

Brja, dne 7. jan. — Naši obč. očetje so baje pred nekaj dnevi poslali tolažilno častitko č. g. Štrancarju v Štanjel, da nikar naj ne obupa, ako ga „Soča“ ali „Primorec“ kaj potipljeta. Da saj nista več nego dve osebi na Brjah za dopisovanje v omenjene liste spsobni.

Rad bi vedel pisec teh vrstic, ali so tudi očetje z Brjij podpisali oni poniževalni „album“ ali ne? Č. g. Štrancarju pa se svetuje, naj nikar ne seje vetra, ker uverjen naj bode, da bode žel vihar. Svojega poklica naj se drži, ne pa da se mora javno grajati že pred njega prihodom v Rihemberg njegovo oblastno vedenje in preganjanje nekkih oseb. To je pač žalostno!

G. županu v Rihembergu se pa svetuje, naj nikar nevednega ljudstva ne tira po temi — ker pride dan plačila. Vprašal bi ga, ali še se mu ni očesna mreža pretregala pri zadnjih volitvah v okr. šol. svet? Uverjen naj bode g. župan, da enaka eksplozija ga čaka pri volitvi v cestni odbor.

Ako se hoče g. župan zavarovati proti enakim slučajem, naj ne hujska proti vplivnim in razumnim osebam, pač pa naj upliva na izvolitev razumnih in inteligentnih oseb,

da bodo ponos županu in korist celi občini, drugače bode županovo kraljestvo porušeno, ker ura bije ednjast. Da ni nekaj mož spsobnih v sedanjem obč. zastopu, tega ne trdi pisec. A da ni tudi mnogo takih, ki so za v stalen pokoj, tudi ne. Pač pa se trdi, da mnogo je oseb v naši občini, ki bi ne figurirali samo v starašinstvu, timveč so spsobni in delavni možje, in ko bi do te spremembe prišlo, povrnili bi se zopet blagodejni časi v občino. Sedaj največ velja oni, ki najbolj divja. Padli smo v 3 letih za 30 nazaj! — In kdo je tega kriv?

Ponarejeni klerikalci, kateri kličejo Boga na pomoč, a Bog se jim noče oglasiti, ker nosijo hudiča v sezd.

Zora puca, bit će dana, tudi za našega občana. Zdramate se torej, volilci, iz spanja teme, da se otresete prevelikega zla in vam prisije luč svetlega dneva!

Iz Krepljen 4. januarja. — Tukajšnje bralno, vinarsko in sadjarsko društvo je imelo dne 1. t. m., prvič v svojem dodelanem domu, svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu je bilo potrjenje računov za leto 1905. in predarek dohodkov in stroškov za leto 1906. Potem je sledila volitev novega odbora. Izvoljeni so bili gg.: Viktor Širca iz Godenja za predsednika, Fran Vendarmin, voditelj ljudske šole v Dutovljah, podpredsednikom, Ivan Tavčar iz Krepljen hšt. 28., Alojzij Brundula hšt. 22., Anton Pegan hšt. 18., Josip Tavčar hšt. 10., Josip Tavčar hšt. 10., odborniki; Andrej Tavčar hšt. 29. blagajnikom. Tajnikom je pa izvoljen Fran Tavčar, sin prejšnjega tajnika g. Antona Tavčar hšt. 24.

Po dovršenem zborovanju je vsaki ud dobil iz družstvene kleti liter terana in 40 cepljen kruškega refoška, kar je ude posebno razveselilo.

Dne 26. m. m. je umrl ud društva, Ivan Tavčar, tukajšnji posestnik. Leta 1904. je bil tudi odbornik. Na dan njegovega pogreba je vihrala na društvenem domu v znak žalosti črna zastava.

Večni mu mir in pokoj! Bil je blag človek.

Občni zbor je izvolil učitelja za vinogradništvo in brata g. deželnega poslanca Josipa Štreklja iz Komna in vinogradnega komisarja g. Alojzija Štreklja častnima členoma društva.

Iz Devina. — Bralno pevsko društvo „Ladija“ v Devinu je na svojem občnem zboru izvolilo sledeči odbor. Predsednik g. Ivan Kocman sin, tajnik g. Ivan Pecikar, žel., podpredsednik g. Josip Roje, blagajnik g. Fran Pecikar, knjižničar g. Ferdo Herkov, odborniki: Josip Pahor, Miroslav Colja, namestniki: Josip Mervic, Ivan Sardoč, pregledovalci računov: Edvard Prapotnik, Josip Roje.

Božičnica slovenske šolske mladine je bila dne 31. dec. pr. l. ter je skončala prav lepo v popolno zadovoljnost, le žal, da je bilo premalo darov za toliko otrok.

Darovali so za Božičnico v Devinu še: Gg.: Miroslav Ples v Devinu 5 K, Peter Pe-

ric Sv. Ivan 2 K, N. N. v Devinu 2 K, Fran Mermolja, učitelj 2 K, Ivan Mervic Devin 2 K, Franc Drašček Devin 2 K, Ivan Sardoč Sv. Ivan 2 K, gospa N. N. Devin 2 K, Ivana Pahor Sv. Ivan 2 K, gg.: Josip Pahor Medjevas 1 K, Ivan Pernarčič 1 K, Franc Pahor 1 K, Anton Pernarčič 1 K, Josip Mervic Devin 120 K, Ivan Ples Devin 1 K, Avgust Antonič Brestovi 1 K, Josip Legiša Devin 1 K, Josip Peric Medjevas 1 K, N. N. Devin 1 K, gospa Slavica Bavdež Ročinj 1 K, gospa Ivana Legiša Sv. Ivan 1 K, gg.: Ivan Pahor Medjevas 40 v, Franc Radetič Medjevas 40 v, Anton Pernarčič Medjevas 40 v, Anton Ašenbrenner Sv. Ivan 60 v, Franc Peric Sv. Ivan 60 v, Josip Kocman Sv. Ivan 40 v, Anton Legiša Devin 30 v, Angel Gabrovec Devin 40 v, Josip Peric Medjevas 40 v, Josip Pernarčič Sv. Ivan 20 v, Ludvik Ferfolija Medjevas 20 v, Josip Pahor Medjevas 20 v, Josip Legiša Medjevas 20 v, gospa Katerina Legiša Medjevas 40 v, Jožefa Pahor Medjevas 40 v, Antonija Kocman Sv. Ivan 40 v, Tereza Peric Sv. Ivan 60 v, Jožefa Peric Sv. Ivan 60 v, Jožefa Mervic Devin 60 v, gospodična Ernesta Kocman Sv. Ivan 60 v, Ivana Peric Devin 40 v.

G. Andrej Gabršček v Gorici daroval 63 knjig za mladino in razne stvari po znižani ceni. Gg. Pregrad in Černetič v Gorici v „Trgovskem Domu“ 11 rutic in drugo blago za obleke po polovični ceni.

S tem potom se podpisani odbor najudanejšje zahvaljuje v imenu šolske mladine v Devinu vsem blagim dobrotnikom, Bog jim poveri stotero! In vsem onim, kateri so bodisi na ta ali na oni način pripomogli za prireditov Božičnice.

Posebna zahvala gre nasemu časopisu, šolskemu vodstvu, županstvu, gospodu E. Prapotnik-u, nadučitelju v Devinu, gospodični P. Prapotnik, učiteljici, in gospodični vrtnarici Doljak v Devinu. — Vsem srčna zahvala!

„Odbor društva „Ladija“.

Domače in razne novice.

„Narodna prosveta“ uprizori v nedeljo dne 14. t. m. v „Trgovskem domu“ burko „Kinetograf“ ali „Martin Smola“. — Opozorjamo že sedaj občinstvo na to velekomično igro, ki je kakor nalasč za pustni čas. Podrobnosti so razvidne iz lepakov.

Akad. fer. društvo „Adrija“ v Gorici. — V četrtek 11. t. m. se bo vršil pri „Jelenu“ v stranski sobi tik kegljišča izredni občni zbor akad. fer. društva „Adrija.“ Pričetek ob 8. uri zvečer.

Na dnevnem redu so sledeče točke: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora 2. Odborovo poročilo. 3. Bralna društva in poljudna predavanja na deželi. 4. Deželne in druge podpore za visokošolce. 5. Slučajnosti.

Tovariši akademiki in starešine so vabljani, da se polnoštevilno udeleže tega izrednega občnega zbora. Gostje dobrodošli!

„Tudi ne za vsoto, ki bi znašala toliko, kakor petnajst let vaše plače? To si je treba premisliti, ne?“

„Za petnajst tisoč frankov?“

„Da.“

„Gospod vi mi vzbujate strah.“

„Bah!“

„Gospod, ali me hočete skušati?“

„Da, petnajst tisoč frankov! Ali me razumete?“

„Čakajte, gospod, da pogledam po svojem korespondentu na desni!“

„Nasprotno ne glejte tja, ampak pogledajte tole.“

„Kaj je to?“

„Kako? Vi teh malih papirjev ne poznate?“

„Bankovci?“

„Da, petnajst jih je.“

„In za koga so?“

„Za vas, če hočete.“

„Za me?“ vsklikne telegrafist brez sape.

„O moj Bog, da, za vas, in sicer tako gotovo kakor jih vidite tu.“

„Gospod, moj korespondent na desni začinja govoriti.“

„Pustite ga, naj govori.“

„Gospod, motili ste me, moral bodem plačati kazen.“

„To vas bode veljalo sto frankov, torej pač vidite, da imate dovolj velik vzrok, da vzamete mojih petnajst bankovcev.“

„Gospod, moj korespondent na desni postaja nepotrpežljiv in podvaja svoja znamenja.“

„Pustite ga in vzemite bankovce.“

Grof da uradniku bankovce v roko.

„Toda,“ pravi, „to še ni vse: s petnajst tisoč franki ne morete živeti.“

„Saj imam še svojo službo.“

„Ne, to izgubite, kajti dali bodete druga znamenja kakor vaš korespondent.“

„O, gospod, to pričakujete od mene?“

„Saj to je otročarija.“

„Gospod, če ne bodem k temu prisiljen...“

„Jaz vas res nameravam k temu prisiliti.“

In Monte Cristo potegne iz žepa drugi zavitek.

„Tukaj je še za deset tisoč frankov bankovcev,“ pravi.

„S petnajstim vred, katere imate že v svojem žepu, znaša to petindvajset tisoč frankov. Za pet tisoč frankov si kupite lepo hišico in vrt, obsegajoč dva orala, in od drugih dvajset tisoč dobite tisoč frankov letne rente.“

„Vrt, obsegajoč dva orala!“

„In tisoč frankov na leto.“

„Moj Bog, moj Bog!“

„Toda vzemite vendar.“

In Monte Cristo kaže uradniku deset tisoč frankov s silo v roko.

„Kaj moram storiti?“

„Nič težkega.“

„Toda kaj?“

„Ponoviti ta znamenja tukaj.“

Monte Cristo vzame iz svojega žepa list papirja, na katerem je bilo naznačenih nekaj znamenj z vsem, kar spada zraven.

„Kakor vidite, ni mnogo.“

„Da, toda...“

„To je zato, da si lahko vsadite prav mnogo krvavih brekev in se lahko sami pečate z iztrebljenjem polhov.“

Ta opazka odloži. Z grozično zarečimi lic in velikimi potnimi kapljami na čelu prične delati telegrafist znamenja, ki mu jih je predložil grof, kljub grožnjam korespondenta na desni, ki ne more razumeti te nepravilnosti in se prične bati, da je mož z brekvami zblaznel.

Korespondent na levi vse te znake vestno ponovi, da pridejo tako v ministerstvo za notranje zadeve.

„Zdaj ste torej bogati,“ pravi Monte Cristo,

„Da,“ odvrne uradnik, „toda za kakšno ceno?“

„Čujte, prijatelj,“ pravi Monte Cristo, „jaz nočem, da bi vam kaj očitala vaša vest; verujte mi, kajti to vam prisegam, da niste nikomur storili krivice, ampak ste bili le orodje v božjih rokah.“

Uradnik gleda bankovce, jih otipava, šteje; zdaj prebiedri, zdaj zardi; končno plame proti svoji sobi, da bi pil k zarezec vode, toda še predno pride do vrta, se zgrudi onemogel.

Ko pride pet minut pozneje v ministerstvo za notranje zadeve telegratično poročilo, da Debray napreči in oddirja k Danglarsu.

„Vaš mož ima špansko posojilo?“ vpraša baronico.

„To bi pač mislila! Za šest milijonov?“

„Tako jih mora prodati za katerokoli ceno.“

„Zakaj?“

„Ker je don Carlos ubežal iz Bourgesa in je zopet na Španskem.“

„Od kod veste to?“

„Vraga,“ pravi Debray in zmaje z rameni, „od tam, od koder imam vsa poročila.“

Baronica si ne da reči dvakrat; odbiti k svojemu možu, in ta odbiti k svojemu bančnemu agentu in mu ukaže, naj prodaja za katerokoli ceno.

Ko vidijo, da Danglars prodaja, padejo španski fonditakoj. Danglars izgubi pri tem petsto tisoč frankov, toda iznebi se vseh španskih papirjev.

Zvečer prinese „Messenger“ notico:

„Telegratično poročilo.“

„Kralj don Carlos je kljub vsi pazljivosti ubežal iz Bourgesa ter se vrnil na Špansko na katalonski meji. Barcelona se je dvignila zanj.“

Ves večer se je govorilo o previdnosti Danglarsovi, ki je prodajal o pravem času, in o prekanjenosti bankirjevi, ki je izgubil pri takem udarcu le petsto tisoč frankov.

Oni, ki so obdržali špansko posojilo ali so je kupili od Danglarsa, so se smatrali za ruinirane in so imeli slabo noč.“

Anton Aškerc, naš nepresegljivi epik, je obhajal včeraj 50-letnico svojega življenja, posvečenega po večini prosveti. Njegove zasluge na polju slovenske književnosti so izredne, poleg prvih slovenskih mož bo blestelo vedno ime Aškercovo. — Naše iskrene čestitke! Na mnogaja leta!

Odbor možkega in ženskega zbora „Pevskega in glasbenega društva v Gorici“ se tem potom iskreno zahvaljuje vsem onim, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je veselica na Silvestrov večer v Trgovskem domu tako imenitno obnesla. Posebno pa se zahvaljuje gg. trgovcem in drugim osebam, ki so darovali blago ali denar za prireditve loterije v prid društvenemu fondu. Odbor.

Oratorijska koncerta „Glasbene Matice“ v Ljubljani se bosta vršila 14. in 17. t. m., kakor smo že sporočili. Proizvajalo se bo veliko Rossijevo delo „Canticum canticorum“.

V delu „Canticum canticorum“ sta dve veliki solistovski partiji: sopranska partija izvaja besede „neveste“, ki po tolmačenju predstavlja „Cerkev Kristusovo na zemlji“, baritonska partija pa izvaja besede „ženina“, „Kristusa“. Sopransko partijo „neveste“ pela bo odlična koncertna pevka z Dunaja, gospa Henrijeta Kury, katera je pri oratoriju sv. Frančiška v stolni cerkvi tudi sopransko partijo pela. Veliko in hvaležno baritonsko partijo „ženina“ bo izvajal kot sodelujoč solist operni pevec slovenskega gledališča gospod Jan Oufrednik, ki je ljubljene slovenskega gledališkega občinstva in od katerega je pričakovati, da bo s svojim visokim baritonskim glasom visoko partijo dela najkrajše in z največjim učinkom izvedel. Mešani zbor „Glasbene Matice“, okoli 140 pevcev in pevki, ima izvajati v oratoriju krasno zbor. Poleg tega nastopi veliki orkester godbe c. in kr. pešpolka št. 27., pomnožen z nekaterimi člani „Glasbene Matice“. Koncerta se priredita v veliki zgornji dvorani „Narodnega doma“ in se pričeta ob 8. uri. Vstopnice se dobivajo v predpredaji pri g. J. Lozarju na Mestnem trgu in sicer sedeži po 5, 4, 3 in 2 K, stojišča po 1 K 60 v.

„Pevsko in glasb. društvo v Gorici“ uljudno naznanja, da so se pričele redne vaje in sicer za ženski zbor vsaki ponedeljek in četrtek od 6.—7. zvečer, za moški zbor vsaki torek in petek od 8.—10. zvečer. Vadi se opera „V vodnjaku“.

Namesnik princ Hohenlohe se je v soboto odpejel na Dunaj v službenih stvareh ter je bil zapriščen kakor tajni svetovalec. Na to ga je cesar vsprejel v avdienci.

Imenovanje v poštne stroki. — Poštni kontrolor Ignacij Heršič v Opatiji je imenovan poštним upraviteljem ravnotam. — Poštni kontrolor Viktor Klinar je iz Pulja premeščen v Trst.

Kaj pa slovenski poslanci? — K uvodnemu članku o volilni reformi pripominjamo, da so zborovali dalmatinski poslanci v Zadru 8. t.

m., kjer so zahtevali ohranitev dosedanjega števila mandatov Dalmacije. Nemci se zbirajo na Dunaju ter posvetujejo. — — — Kaj pa slovenski poslanci? Ali počakajo, da napravijo drugi za nas volilno reformo? — To bi bila reforma!

Prepričljiva „Gorica“. — „Gorica“ bi se rada prepirlala z nami na dolgo in široko, zapletla bi se rada v polemike, da bi se vlekle po listih ter tako zabranjevale drugo potrebno časniškarsko delo. Sedaj je začela priobčevati članke „Bojkot in mi“, kateri bodo najbrže prav dolgi in široki. V prvem razlaga že obče znano žalostno zgodovino „Krojaške zadrage“, ki je šla po tisti poti, po kateri hodijo vse od politikujočih duhovnikov zasnovane zadrage. Le pogledimo križem slovenske domovine. Polom za polomom se vrši v vseh raznih zadrugah, osnovanih od duhovnikov. Med take je prišla tudi „Krojaška zadruga“. Take trgovine so se lotili ljudje, ki ne znajo trgovati. Ker niso znali voditi, je prišlo tako daleč, kakor je bilo svoj čas v „Soči“ temeljito razloženo. „Krojaška zadruga“ se je bojkotirala sama, ko je zašla na kriva pota — ni bilo treba nikaškega bojkota izven nje. Kriyici so ljudje, ki so jo osnovali ter bili takrat odborniki, ko se je slepilo javnost, da je to strašansko dobra trgovina, ki bo nesla čudovite dohodke. Vso krivdo na takratnem propadu vračajo na poslovodjo. Stara navada! Tekom let so se vse klerikalne zadrage ob propadu videle le poslovodjo, le ta je bil kriv, in pa liberalc je bil vsak. Prav tako pesem so godli in jo godejo sedaj zopet tisti, ki so povzročili polom v „Krojaški zadrugi“. Da je Gabršček razkril klerikalni švindl ter ga natanko obrazložil javnosti, to se nam mora šteti le v veliko zaslugu in marsikomu mora biti hvaležen, da ni prišel ob težko prihranjene kronice! Vse, kar je bilo pisano o „Kroj. zadrugi“, je seveda resnica, bridka resnica, katera je prisilila klerikalce, da so storili korake, da niso ostali v javnosti še bolj blamirani in unazani. Gabrščekova zasluga je, da se je rešilo, kar se je dalo rešiti. „Krojaška zadruga“ je bil prvi večji klerikalni poskus na zadružnem polju, ki se je pa izjalovil, kakor drugodi razni taki poskusi klerikalnih „gospodarjev“. Kar čveče „Gorica“ o bojkotu, je prazna fabula — nered in polom sta sama dovolj odvrčala odjemalce. Ljudje so sami razsodni, in ker so razsodni, so uvideli, da kar zasnujejo politikujoči rimski dohtarji s svojimi priveški, nima trdnih tal, nima obstanka. In „Krojaška zadruga“ ga tudi ni imela. Prijadrala je z veliko težavo končno iz „Krojaške“ zadrage ven ter prišla v roke zagriženega Laha, za katerim stoji „Centrifuga“. Lah ima to prodajalnico v rokah. Ta prodajalnica je dandanašnji laško-klerikalna, navadna botega, samo „Krojaška zadruga“ ni več. Napis „Krojaška zadruga“ je sleparstvo. Krojači nimajo nič odte „zadrege“ in nočejo nič vedeti o njej. Taka je resnica — sedaj pa naj pišejo o tej laški botegi kar hočejo.

Imenovanje. — Prov. glavni učitelj na tu-

kajšnjem ženskem učiteljskem g. Josip Cizel je imenovan definitivnim.

Razglas. — Razpisuje se mesto poštnege odpravnika pri c. kr. poštmem in brzozavnem uradu (III/4) v Srpenci proti pogodbi in kavciji 400 kron. Letna plača 600 K, letna plača za oskrbovanje brzozavne službe 100 K, uradni pavšal 150 K, letni pavšal 252 K za lokalno dostavljanje poštnih pošiljatev.

Prošnje v teku treh tednov na poštno in brzozavno vodstvo v Trstu.

Polomljen konsum na Krasu. — Pišejo nam iz Volčjeggrada: „Že pred časom se je reklo, da pri nas v Volčjemgradu se nahaja konsumno in bralno društvo na klerikalni podlagi ter da čaka obe društvi polom. Ali sedaj je prišel popoln polom obeh društev. Krčmar-skemu društvu, kateremu je bil voditelj kaplan Oblak iz Komna, ki je društvo dobro z žebli pribil, je vse burja vzela, tablo in znamenje, in vse skup je šlo rakom žvižgat. Sedaj se udje tega polomljenega konsumna otepajo po vasi kakor tepeni psi. Pomenjajo se, da bode stalo par mesecev v pokoju, potem da bodo videli. Kaj bodo videli? Saj Oblak se preseli v Gorjansko! Kdo bode voditelj, ako nunc ne? Taki podobni uspehi so povsodi, kjer se nunc utika. Dokaze se vidi in čita vsaki dan od vseh strani. Stari kmet pravi: Kadar se ti nunc na sukno usede, proč odreži!“

Bralno društvo se je tudi nahajalo v klerikalnih krempljih, ali ljudje so se nasitili klerikalnih bedarij, je šlo tudi rakom žvižgat.

Kadar so šli kam skupaj klerikalni petelini, so se pogovarjali: vsi smo nekaj. Vi, kompare, ste predsednik, jaz sem podpredsednik, Vi ste blagajnik itd. Ali nič ne žalujejo sedaj po teh naslovih?

Če je kje drugodi potreben konsum, naj bo. Pri nas nunci le mešajo kmeta s takimi stvarmi ter ga spravljajo v škodo in pa svojo politiko uganjajo s konsumi. Tam v cerkvi je njihov dom. Ljudstvo naj pustijo pri miru!“

Kmetska stranka. — Kakor smo sporočili zadnjič, je bil izvoljen poslancem v krajski deželni zbor v ribniško-velikolaškem-kočevskem okraju klerikalec Šulje. Dobil je 1063 glasov, kandidat kmetske stranke Drobnič pa 807 glasov. Kmetska stranka se je v omenjenem okraju kar nakrat dvignila na dan ter nastopila prav energično proti farovski kandidatu kamaleonu Šuklju. Najprvo se v Ribnici zabranili zborovanje dr. Žindri in Šuklju, potem pa so pri volitvah pokazali svoje mostvo in značajnost. Šli so voliti pogumno in kar nič se niso bali farovških gospodov, ki so gnali svoje „volilce“ kakor ovce pred seboj. 807 jih je bilo! To je pač lepa armada proti farovškemu teroristom! Naj bodo v posnemo našim kmetom! Taka kmetska stranka je kaj vredna!

Smrtna kosa. — Včeraj so pokopali v Gorici upokojenega poštnege kontrolorja Val. Klavžarja, ki je služboval v Gorici dolgo vrsto let.

Umrli je Mat. Po je, upokojeni nadzor-

nik našnjega redarstva, kjer je služboval mnogo časa ter bil znan kot dober človek.

Podružnica „Slovenskega pianinskega društva“ za ajdovski-vipavski okraj v Ajdovščini vabi p. n. gg. člane in članice k običnemu zboru, kateri se bo vršil dne 13. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v hotelu Šapla v Šturiji s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo tajnika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Določitev načrta za delovanje v letu 1906. IV. Slučajnosti.

Ob enem se naproša one gg. člane, ki se niso poravnali udnine za leto 1905., da to gotovo do dne običnega zbora storé.

Velika nezgoda na južni železnici pri Planini. — V nedeljo zjutraj je tovorni vlak št. 117., prihajajoč iz Trsta, pri signalni plošči zadel ob tovorni vlak št. 155, ki je tudi prihajal iz Trsta. Sedem vozov je popolnoma razbitih, 15 poškodovanih. Vlak je vozil večinoma otrobe, pšenico in rž, ki so na daleč po progji raztreseni. Takoj po prvi nesreči je pa privozil brzovlak št. 8 iz Ljubljane ter je zadel ob vozove, ki so skočili s prvega tira na drugi. Lokomotiva brzovlaka se je vsled tega tako poškodovala, da ni mogla voziti dalje. Ob enem je zelo poškodovan tudi strojevodja. Na srečo se ni potnikom ničesar pripetilo. Prva pomoč je došla iz postaje št. Peter na Krasu, odkoder je došla pomožna lokomotiva s potrebnim orodjem. Brzovlak v Trst je imel vsled tega 3 ure zamude. Škode je baje nad 200.000 kron.

K tej nesreči nam poročajo iz Kranjske, da takega vrvenja, skakanja in napora, kakor je zdaj pri južni železnici, ni bilo še nikdar. Skoro vsaki dan gre po 5 do 15 izvanrednih vlakov. Vse je prenapolnjeno. Trst ne sprejema skoraj nič več in na glavni progji je vse prenapolnjeno blaga, ki čaka izpraznjenja tržaških skladišč. Ni čuda torej, da se v tako urnem, kolosalnem vrvenju marsikaj pripeti.

Cirkus Barnum pride meseca maja v Gorico. Zastopnik cirkusa je bil pred kratkim v št. Andrežu, kjer se je dogovoril z županstvom gledé prostora na Rojčkah.

„Legn“ vrtec na Pristavi. — Na Pristavi ob cesti tik Rojč je postavila „Legn“ svoj vrtec, da bi lovila otroke tamkajšnjih slovenskih posestnikov. (Lahi pišejo, da stoji ta vrtec pri Barki, ker se bojijo lepega imena Pristava, in to že v mestu! Barka jim diši bolj laško, četudi to ime ni laško.) Omenjeni slovenski posestniki pa se držijo trdno, niti jeden ni vpisal otroka v laški vrtec. Lahi so plačali neko babo, Briko, da je šla agitirat za laški vrtec v bližnji št. Andrež! Ali tam so že pri prvih hišah ono izgubljeno bobo tako nagrali, da jo je hitro odkurila nazaj čez Rojce.

Umrta je v Podragi pri Vipavi vrta žena Marijana Bratož, dobra gospodinja, ki se je zanimala tudi za prebujenje ljudstva. Pod njenim krovom je našla zavetje „kmetijska čitalnica“, in ob grobu so se udeleženci s hvaležnostjo spominjali „čitalnične matere“. Blag jej spomin. Bodi za vzgled drugim ženam.

Profesor Triško v Vidmu je nedavno predaval

Drugi dan pa prinese „Moniteur“ notice:

„Poročilo, katero je prinesel včeraj „Messenger“ o begu dona Carlusa in o uporu v Barceloni, je čisto brez vsake podlage.

„Kralj don Carlos ni zapustil Bourgesa, in na polotoku vlada najlepši mir.

„To zmoto je provzročilo telegrafično znamenje, ki je bilo zaradi megle napačno posneto.“

Fondi se dvignejo še enkrat tako visoko kakor so bili prej. —

Na ta način znaša razlika, ki jo provzročita za Danglearsa izguba in zamujeni dobiček, jeden milijon frankov.

„Dobro,“ pravi Monte Cristo Morrelu, ki je pri njem v trenutku, ko se zazna za ta nenavadni prevrat na borzi, kate-rega žrtve je bil Danglears, „za petindvajset tisoč frankov sem iznašel nekaj, za kar bi bil dal stotisoč.“

„Kaj ste vendar iznašli?“ vpraša Maksimilijan.

„Sredstvo, s katerim je lahko rešiti vrtarja polhov, ki žro njegove breskve.“

V.

Pošasti.

Na prvi pogled in na zunaj se hiša grofa Monte Crista v Auteuilu ni odlikovala tako, kakor bi bilo pričakovati od posesti grofa, ki je ljubil blesk tako zelo. Toda ta priprostost je bila posledica izrecnega lastnikovega povelja, naj ostane zunanje lice neizpremenjeno. Naboba pa je bilo najti v notranjih prostorih, kajti onstran praga je bilo vse drugače.

Gospod Bertuccio je z ozirom na okus pri izbiranju oprave in z ozirom na hitrost pri izvršitvi prekosil samega sebe.

Kakor je dal vojvoda Antinski v eni noči posekati cel drevored, ki ni ugajal očem Ludovika XIV., tako je dal Bertuccio zasadi pred golo dvorišče z lepimi topeli, ki so senčili glavno pročelje hiše; in pred to se je razprostirala mesto tlaka, med katerim je že poganjala trava, loka, ki je bila šele napravljena in je tvorila krasno zeleno preprogo, lesketajočo

se še od bisernih kapljic vode, s katero so jo polijali neprestano.

Sicer pa so prišla vsa tozadevna navodila od grofa, ki je dal Bertucciu načrt, kateri je natanko določal število in prostor dreves, obliko in velikost loke, ki je imela nadomestovati tlak. —

Od te strani torej hiše ni bilo poznati. In celo Bertuccio je zagotavljal, da bi je sredi tega zelenja ne spoznal.

Intendant bi bil imel rad, če bi bil smel izpremeniti tudi nekatere stvari na vrtu. Toda grof mu je kar najstrožje prepovedal izpremeniti tudi najmanjšo malenkost. Bertuccio se je odškodoval za to prepoved s tem, da je prenapolnil s cvetlicami prednjo sobo, stopnico in okrajek kamina.

Kar je pa zlasti kazalo nenavadno ročnost intendantovo in globoki vpogled gospodarjev, ročnost intendantovo v izvršitvi, vpogled gospodarjev v navodilih, je bilo to, da se je ta hiša, ki je bila dvajset let neobljudena, še pred tremi dnevi pusta in otožna, prepojena z onim dolgočasnim vonjem, ki bi ga imenovali vonj časa, navzela v dveh dneh z izrazom živahnosti in svežosti tudi vonja, ki ga je ljubil njen gospodar. Da, grof je našel ob svojem prihodu urejena celo svoja orožja, knjige in izvrstne slike, v prednjih sobah je zagledal svoje najljubše pse in ptice, katerih petje je poslušal tako rad. Kratko, cela hiša je bila, kakor da jo je prebudil iz dolgega spanja vdarec čarobne palice, in je bila v svoji živahnosti, svežosti in blesku jednaka onim tako dolgo ljubljenim hišam, v katerih nehotne ostane del naše duše, če nas kaka nesreča prisili, da jih moramo zapustiti.

Sluge so veselo hodili sem ter tja po tem lepem dvorcu kuharji so donášali v kuhinjo svoje potrebščine, kakor da prebivajo vedno v tej hiši, drugi so obljudovali remize, kjer so stale ekvipaže, znamenovane s številkami in urejene, kakor da je tu njihov prostor že petindvajset let; in v hlevih so konji, stoječi pri jaslih, z rezgetanjem odgovarjali hlapcem, ki so jih nagovarjali dostojnejše kakor marsikaki slugo svoje gospodarje.

Knjižnica je bila zložena v dve omari, ki sta stali ob dveh stenah, in je štela približno dva tisoč zvezkov.

Samo jedni sobi je Bertuccio prizanesel; mimo te sobe, ki je bila v levem kotu prvega nadstropja, so hodili sluge radovedno, Bertuccio boječe.

Točno ob petih se pripelje grof z Alijem pred svojo hišo v Auteuilu. Bertuccio ja je pričakoval pol nestrpno, pol nemirno; upal je, da ga gospod pohvali, in bal se je, da se mu pokaže na čelu oblak.

Monte Cristo gre molče in brez najmanjšega znaka priznanja ali graje čez dvorišče, skozi hišo in vrt.

„Samo ko pride v svojo spalnico, ležečo nasproti zaprti sobi, seže z roko po predalu majhne mizice iz rožnatega lesa, katero je imel že zelo dolgo časa.

„To more biti samo za rokavice,“ pravi.

„Gotovo, Eksceleuca,“ odvrne Bertuccio radosten, „odprite in notri najdete rokavice.“

Grof najde v sobi vse, kar je mogel pričakovati: stekleničice, smodke, lišp.

„Prav,“ pravi končno.

In Bertuccio se ves srečen oddalji; tako velik je bil mo-gočen vpliv tega moža na njegovo okolico.

Točno ob šestih se začuje pred vrati topot konjskih kopit; bil je naš kapitan spahijeve, ki je prijezdil na svojem Médeahu.

Monte Cristo ga s smehljajem na ustnicah pričaka na stopnicah.

„Tukaj sem,“ vsklikne Morrel, „in gotovo prvi; podvizal sem se, da bi bil lahko z vami trenutek še sam. Od Julije in Emanuela vam imam izročiti najlepše polkone. Toda ali veste da je tukaj divno? Prosim vas, grof, ali bodo skrbeh vaši ljudje tudi za mojega konja?“

„Bodite brez skrbi, moj ljubi Maksimilijan.“

„Da, za tako žival mora biti človek skrben. Če bi vi vedeli, kako gre, skoro kakor veter!“

v videmski akademiji o študijah znanega ruskega profesorja Boudouina de Courtenay, tičočih se beneških Slovencev in posebno njihovega narečja. Po mnenju omenjenega ruskega učenjaka bi večina beneških Slovencev izhajala od dalmatinskih Hrvatov. To bi se strinjalo z nekim poročilom, da so namreč župniki velike mešane župnije v Njemu (Nismis) v 14. stoletju klicali vedno le iz Istre in Dalmacije duhovnike v službo med tamošnje Slovence.

Promet za Trst je zopet oviran. Južna železnica naznanja, da do preklica se sprejemajo tovarne pošiljke za: Trst-južna železnica, drž. železnice, prosta luka, kolodvorski magazin, Trst prosta luka-drž. železnica in južna železnica, le v smislu § 55. obratnega reda, to je omejeno. Izvzete so: žive živali, pivo, tabak, kvarljivo blago, seno, les za kurjavo, opeka, pesek, špirit in reservoir-vozovi ter pošiljke lesa, določenega za gradnjo tanjerjev. —

V bolnišnici pri usmiljenih bratih je bilo lani v oddelku za umobolne 165 moških. Iz prejšnjega leta jih je ostalo od teh 114, 51 je bilo sprejetih na novo. Dva sta ozdravela, 3 so se zboljšali, 6 so jih prepeljali v Italijo, 3 so vzeli v prizadete rodbine, 33 jih je umrlo, 118 ostalo za leto 1906.

Konj je udaril s kopitom učenca Karola Pavlina v ulici proti pokopališču. Deček je ranjen v prsih. Prenesi so ga k usmiljenim bratom.

Iz deželne trdnice so ukradli neznani tatovi 3000 kosov „Rupretis monticola“. V ulici Grabicio (Grabec) so našli nekaj komadov tega ukradenega blaga.

Suknje krada po kavarnah neki mladič. V kavarni „Schwarz“ je skušal odnesti kozuh, ali natak ga je opazil ter prijel. Od tam je šel oni mladič v neko drugo kavarno, kjer je ukradel havelok ter jo z njim odkuril. Policija išče drznega tatu.

Na sumu, da je ukradel uro, je neki 20 letni Luigi Bujatti iz Italije. Prišel se je gret k Lorenzonu v Kapucinski ulici št. 9. Ko je odšel, tudi žepne ure ni bilo. Vredna je 6 K.

Železniška postaja pred Ločnikom. — Ločniška občina se poteguje za to, da bi južna železnica v njeni bližini napravila malo postajo. Trgovska in obrtna zbornica je sklenila storiti v tako svrhu potrebne korake.

Iz kaznišnice v Ljubljani je bil ušel že večkrat kaznovani Jurij Bregant. Prijeli so ga orožniki v Dornbergu. Sedaj se nahaja v zaporih v Gorici, odkoder ga odpeljejo nazaj v Ljubljano.

Brez sredstev. — Tukajšnji policiji sta se predstavila dva 18 letna mladeniča G. Ulrich in Al. Osolnik s Koroškega, ker sta bila brez sredstev. Odpeljali so ju v zapore, odkoder ju pošljejo domov.

Dve ponočni tiči je aretirala policija v Gorici v noči na nedeljo, to je Fr. Agler, ki je pijana kričala po ulici v družbi dveh moških, ter neko 20 letno Marijo Klun.

Pevsko in bralno društvo v St. Andrežu naznanja, da priredi dne 11. febr. t. l. veselico s petjem in 2 igrama.

Oznanilo c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu z dne 1. januarja 1906., s kojim se znova razglašajo veljavni roki za plačevanje raznih neposrednih davkov, kakor tudi posledice zanemarjanja istih. — Finančno ravnateljstvo naznanja vsled postave z dne 9. marca 1870., drž. zak. št. 23, da se sledeči davki imajo v teh-le rokih plačevati: a) zemljarina v mesečni obrokih, in to prvega vsakega meseca naprej; b) hišno-razredni kakor tudi hišno-najemni davek zunaj mesta Trsta v mesečnih rokih in to prvega vsakega meseca naprej; v mestu Trstu in okolici pa se mora plačati hišno-najemni davek 1. marca, 1. junija, 1. septembra in 1. decembra; c) 5% davščina od hiš davka prostih radi zidanja ima se v oni rokih, kakor hišno-najemni davek t. j. v Trstu in okolici 2. marca, 1. junija, 1. septembra in 1. decembra, zunaj Trsta pa prvega vsakega meseca naprej plačati; d) obča pridobarina se ima plačati za vsako četrtletje naprej 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra. Isto tako treba plačati pridobaro od javnemu dajanju računov podvrženih podjetij v štirih enakih 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra dospelojnih obrokih; e) v kolikor se pridobarina ne plača na način, označen v § 133 zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 t. j. potom odbitka, treba jo je poravnati v dveh enakih 1. junija ter 1. decembra dospelojnih obrokih; f) osebno dohodarino je plačati s pridržkom določeb § 234 zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 oziroma cesarske naredbe 8. julija 1898. drž. zak. št. 120 v dveh enakih 1. junija ter 1. decembra dospelojnih obrokih. Vsled teh zakonitih odredb so dolžni vsi oni, ki izplačujejo dohodke v §§ 167 ter 168 gornjega zakona omenjene, ako isti niso zgolj spremenljivi, odtegniti prejemnikom od teh dohodkov predpisano osebno dohodarino in plačarino, ki se jim v to svrhu vsakoletno prijavi. Odbitki se opravljajo v istih rokih in v istih razmernih obrokih, kakor izplačujevanje prejemkov. Kedor navedenih neposrednih davkov ne plača najpозneje v 14 dneh po preteku roka, določenega za poravnavanje vsakega teh davkov, je dolžan plačati zamudne obresti, če preseže posamezni redni davek za vse leto 100 kron. Zamudne obresti se računajo od dneva sledečega roka za vplačanje do dne plačila, tako da pride po 1°/₁₀ h na vsakih sto kron vsaki dan, kar se z dolžnim davkom vred porinja. Dolžni davek se lahko plača na pristojnem davčnem uradu — v Trstu na mestnem davčnem uradu — ali pa na vsakem c. kr. poštnem uradu na čehovni račun dotične davkarije. Slednjič se opozarjajo plačalci še na sledečo določbo § 5 zakona z dne 9. marca 1870. drž. zak. št. 23: „Če bi se ob začetku novega davčnega leta še ni bil mogel dolžni davek za to leto posamnim davkoplačevalcem stalno predpisati, naj se davki za ustavno do-

voljeni čas plačujejo v znesku predpisanem za preteklo davčno leto, dokler se odmerijo novi davki, v katere je poteni vštetiti že izvršena plačila.“

Zaboden v stegno. — V tukajšnji bolnišnici so pripeljali nekega Ivana Kodriča iz rihemberške občine, ki je zaboden v desno stegno. Baje so ga pretepli v neki krčmi.

Razgled po svetu.

Promet v Trstu. — V tržaškem pristanišču je bil lani največji promet, odkar stoji Trst. Ladije, došle lani v pristanišče, so nosile 3.002.26 ton., za 52000 tona. več nego prejšnje leto. Železniški promet je naraste na 9.780.000 kvintalov. Prometne prostore treba razširiti.

Pasivni odpor v glavnem pošto-hranilničnem uradu na Dunaju. — V petek so zborovali uradniki tega urada ter govorili na shodu o pasivnem odporu. Ravnateljstvo je radi tega odločilo nekaj voditeljev shoda. Drugi dan pa je uradništvo začelo izvrševati pasivni odpor. Teh uradnikov je 2700. Ravnateljstvo je odredilo, da morajo uradniki delati toliko časa, da izvršijo svojo službo. Vsled tega delajo čez ure tudi ponoči. Obolelo je vsled napora 12 uradnikov. Ravnateljstvo pravi, da je ta obolelost le nov način pasivnega odpora! Izdalo je najstrožje naredbe, češ da promet ne bo trpel.

Neodoben sklep tržaške mestne delegacije. — C. kr. namestništvo ni odobrilo sklepa mestne delegacije, s katerim je bil poveljnikom tržaških gasilcev imenovan inženir Humbert Verroi iz Turina, češ, da ni isti avstrijski podanik, kakor to zahteva službena pragmatika.

Namestnikom v Dalmaciji je imenovan dvorni svetnik Nikolaj Nardelli, dosedanji voditelj dalmatinskega namestništva.

Pangermanstvo v Slavoniji. — Pangermanstvo se čudovito širi po Slavoniji in Sremu. V Beški imajo Nemci svoj „Jüngling-Verein“, v Satnici „Deutscher Leseverein“, v Rumi „Deutscher Turnverein“, tam snujejo tudi „Deutscher Gesangsverein“. Izdali so za to leto tudi nemški ljudski koledar na Srem!

Samomor. — Sobarica v sanatoriju v Velikem Lošnju, po imenu Čepić, se je usmrtila s strupom. Našli so jo pred orožniško postajo mrtvo v lepi obleki.

Katoliški duhovnik — oderuh in še kaj drugega. — V fari sv. Vida v Clevelandu v Ameriki pastiruje že 11 let katoliški duhovnik Vitus Hribar. Kaj je ta božji namestnik tekom teh let hudega napravil v svoji fari, je razvidno iz poročila, ki ga je izdal ondotni cerkveni odbor ter poslal tudi v Evropo, Hribar je ljudstvo jako nesramno odiral in zahteval za vsako najmanjšo stvar plačilo; nekdo je moral v spovednici plačati 2 dolarja za spoved, neki ženi je pa za pokoro za njene grehe naložil, naj skrivaj vzame denar svojemu možu in ga prinese njemu. Za poroke je zahteval denar naprej; ko se je pa poroka razdrla, ni hotel

denarja vrniti. Ako je bilo deset porok en dan in je vseh deset parov želelo peto mašo, zaračunal je Hribar vsakemu paru 5 dolarjev, dočim je mašo le enkrat bral. Kdor mu ni plačal, ga je dal zapreti. Ko je škof o tem Hribarjevem početju zvedel, prepovedal mu je sploh kaj računati za kako cerkveno opravilo, razen za maše (navadna 1 dolar, peta 5 dolarjev), a Hribar se za to prepoved ni nič brigal, ampak drl svoje farane naprej, obenem pa se obrnil v svoji predrznosti na apostolskega delegata, kjer je črnil svoje farane in jih proglasil za nekatoličane. Poleg oderuštva se je vadił Hribar tudi v pretepanju in je svojo služkinjo pretepal kot kak surov pijanec svojo ženo. Mnogim je odrekel spoved na smrtni postelji in marsikom ni hotel podeliti zadnje poptnice. Dasi Slovenec, ki živi od Slovencev, je imenoval svoje rojake norce, predsednike slovenskih društev pa ljudi brez pameti. Hribar si je svest, da mora njegovo ravnanje roditi oster odpor, vendar od svojega namena ni hotel odstopiti in se je celo izrazil, da ne neha prej, dokler ne bo tekla kri! Res, lep božji namestnik!

Petnajst milijonov je potrošil v 7 mesecih. — V Pensilvaniji je umrl pred kratkim neki John Stell, ki je zapravil v 7 mesecih 15 milijonov frankov. Hodil je po ulici okrašen z bankovci, iz čevljev so se sipali bankovci. Če mu je kdo očistil čevlje, mu je plačal 25 frankov, brivcu je dal 50 frankov, ko ga je enkrat obril, natakarjem je dajal napitnine 25—50 frankov. Nekoč je kupil palačo pa jo je potem daroval prodajalcu. Kupil je n. pr. kočijo in konja, se enkrat peljal, pa podaril potem vse skupaj kočijažu. V neki gostilni je kupil celo zalogo šampanjca, ga dal izliti v kopelj ter se okopal v njem. Tako je delal 7 mesecev ter tako potrošil v tem času vse premoženje, 15 milijonov frankov. Potem je moral delati, da se je preživel.

Maročanska konferenca. — Dne 16. t. m. se snide v Algeirasu na Španskem konferenca, kateri je namen poravnati med Nemčijo in Francijo sporna vprašanja glede Maroka. Nemčija se trudi pridobiti si trgovski upliv v Maroku. Nemški cesar je v tako svrhu celo sal potoval v Maroko. Takrat se je bilo bati celo vojne med Nemčijo in Francijo. Bati se je sedaj, da pri konferenci ne pride do sporazumljenja. Ameriška vlada stoji na strani Francije.

Smrt vsled korzeta. — V Celju je umrla blagajničarka g.čna Amalija Smolnikar na zustrupljenju krvi. Ranil jo je korzet v ledja. Torej proč z moderci!

Fonograf sredstvo za reklamo. — V Nemčiji so začeli rabiti fonograf v svrhu reklame. Pri urodu v trgovino je nastavljen fonograf, iz katerega se čuje, kako dobro blago prodajajo v tej trgovini.

Tatvine v angleški armadi. — V Londonu so prišli na sled velikemu škandalu v vojni upravi. Odkrili so velike tatvine. Zaprii so tri višje častnike, neki drugi je pobegnil. Obravnava se bo vršila javno.

„Ej, mislim, da je to konj za pet tisoč frankov,“ odvrne Monte Cristo z glasom, s kakoršnim govori oče s svojim sinom.

„Ali vam je žal?“ vpraša Morrel s svojim prijaznim smehljajem.

„Meni žal?“ Tega me varuj Bog! „Ne, žal bi mi bilo le, če bi konj ne bil nič vreden.“

„Tako dober je, moj ljubi grof, da me ni mogel dohajati niti Chateau-Renaud, jeden prvih francoskih poznavalcev, niti gospod Debray, ki jezdi navadno arabece iz ministerstva, in celo konji baronice Danglars, ki preteko v jedni uri lahko šest milj, so ostali za menoj.“

„Torej vam sledé?“ vpraša Monte Cristo.

„Glejte, tukaj so.“

Res obstane isti hip pred vrati lahek voz s še kadečima se konjema. Za njim obstaneta dva kavalirja.

Voz se odpre, in takoj skoči Debray s konja, pohiti k vozu in ponudi baronici svojo roko, katero sprejme ta z gesto, ki je ne opazi nihče razum Monte Crista. Grof vidi, kako zdrzne v roko gospoda Debraya bel listič, dasi se zgodi to v trenutku in z veliko ročnostjo.

Za svojo soprogo izstopi bankir, blede, kakor da ne zapušta svoje ekvipaže, ampak pogrebni voz.

Gospa Danglars se ozre okoli sebe s pogledom, katerega more razumeti le poznavalec, kakoršen je bil grof. Nato se napoti po stopnicah, zatajivši gesto, katero bi bila napravila, če bi ne bila znala popolnoma obvladati svojega obraza. Nato se obrne k Morrelu.

„Gospod,“ mu pravi, „da ste moj prijatelj, bi vas vprašala, če prodaste svojega konja.“

Na Morrelvih ustnicah zaigra smehljaj, skoro jednak pačenju; obrne se k Monte Cristu, kakor da ga hoče prositi, naj ga reši te zadrege.

Ta ga razume.

„Ah, milostiva,“ pravi, „zakaj ne vprašate mene?“

„Od vas človek ne sme želiti ničesar, gospod grof, ker mora biti pri tem pretrdno prepričan, da se mu želja izpolni,“ odvrne baronica. „Zato sem vprašala gospoda Morrela.“

„Žalibog,“ pravi grof, „sem pričal, da gospod Morrel tega kcaja ne sme prepustiti nikomur, kajti od tega, da ga obdrži, je odvisna njegova čast.“

„Kako vendar to?“

„Stavil je, da Médéaba v šestih mesecih ukroti. Zdaj pač uvidite, milostiva, ta ne izgubi stave, če ga proda pred tem časom, ampak da si se tudi mislilo, da se je zbal. In kapitan spahijev ne sme pripustiti, da bi se govorilo o njem lahko kaj takega, in če gre tudi za to, da ugodí želji lepe žene.“

„Zdaj vidite sami, milostiva,“ pravi Morrel in se obrne s hvaležnim smehljajem k Monte Cristu.

„Sicer se mi pa zdi,“ pravi Danglars s precej strupenim izrazom, „da imate zadostno število konj, milostiva.“

Gospa Danglars ni bila navajena, da bi puščala take napade brez odgovora, in mladi ljudje se zelo čudijo, vidé da na besede svojega moža molči in se dela, kakor da jih ni slišala.

Monte Cristo se nasmehne nad tem molkom, ki je kazal tako nenavadno prizanesljivost, ter pokaže baronici dva nenavadno velika lonca iz kitajskega porcelana, okoli katerih so se ovijale morske rastline.

Baronica se začudi.

„Toda v take lonce bi bilo lahko vsaditi kostanj iz Tuillerij!“ pravi. „Kako je bilo vendar mogoče kdaj žgati lonce take velikosti?“

„Ah, madame,“ pravi Monte Cristo, „tega ne vprašajte naših izdelovalcev lončenih in steklenih predmetov; to je delo druge dobe, izdelek zemeljskih in morskih duhov.“

„Na kakšen način? In iz katere dobe sta?“

„Ne vem, toda slišal sem pripovedovati, da je dal zgraditi jeden izmed kitajskih cesarjev peč nalašč zato; v tej peči so ožgali drugega za drugim dvanajst takih loncev kakor sta ta dva. Dva sta počila vsled prevelike vročine ognja. Druhi deset

so potopili tristo seznejev globoko v morje. Morje, ki je vedelo, kaj zahtevajo od njega, jih je ovilo s svojimi lanami, namerjalo na nje koral, jih obdalo s polži in školjkami. Vse to se je v nezasišni globočini v dvesto letih zaklejšilo, kajti cesar, ki je hotel napraviti ta poskus, je poginil v neki revoluciji in je zapustil samo zopisnik, iz katerega se je razvidelo, da so te lonce ožgali in potopili v morje. Ko je preteklo dvesto let, so so ta zapisnik našli in pričeli misliti na to, da bi te lonce dvignili. S stroji, pripravljenimi nalašč v ta namen, so se spuštali potapljači na morskno dno v zalivu, kjer so potopili lonce. Od desetih so našli samo še tri, druge so razkropili in razbili valovi. Jaz ljubim te vaze, na katerih duu si predstavljam večsilih pošastne, grozne, misteriozne nestvore in v katerih so počivale mirijade rib, ki so se zatekale v nje na begu pred svojimi sovražniki.“

Danglars, ki ni bil prijatelj takih znamenitostij, oropa ta čas mehaučno nekaj krasnih oranž njihovoga cvetja in stopi nato h kaktu, toda ta, ki ni bil tako krotek, ga močno zbode.

Trepetaje si pomane oči, kakor da se je zbudil iz sanj.

„Gospod,“ pravi Monte Cristo smehljaje, „ne smem se drzniti, opozoriti vas na svoje slike, ko imate sami tako izborne. Toda ti dve Hobbemovi, ta Paul Potterjeva, ta Mierisova, ti dve Gérard Dowovi, ta Rafaellova, ta Van-Dyckova, ta Zurbaranova in ti dve Murillovi so vendar vredne, da vam jih pokažem.“

„Ah,“ pravi Debray, „to Hobbemovo tukaj ga poznam.“

„Res?“

„Da, na ponudbo je bila Muzeju.“

„Ki se mi zdi, da še nima nobene,“ pripomni Monte

Cristo malomarno.

„Ne, toda kljub temu so kupčijo odklonili.“

„In zakaj?“ vpraša Chateau-Renaud.

„Ah, vi ste krasen človek! Zato vendar, ker vlada ni dovolj bogata.“

(Dalje pride.)

Uzroki ruskih porazov na vzhodu. — Pred nekaj dnevi je umrl v Cannesu vsled ran, dobijenih v vojni, ruski general Cerpickij, ki je bil poveljnik drugega vojnega zbora v Mandžuriji. Spreveda se je udeležilo tudi nekaj velikih knezov ruskih, ki bivajo sedaj na Rivieri. Cerpickij je bil odkrit mož, ki je brez strahu priznal, da je bila ruska vojska v Mandžuriji v najslabšem stanju, da je bil generalni štab popolnoma nesposoben ter da je bila vsa vojna birokracija zbor nesramnih ničvrednežev. Ko je ruski list „Evropski Vestnik“ vprašal po razlogu, zakaj da ruska vojska nima niti jednega celega generala na visini svoje naloge, je general Cerpickij na to vprašanje takoj odgovoril, ali „Vestnik“ takrat ni mogel priobčiti tega odgovora. Sedaj je obelodanila ta odgovor „Liberalno smotra“ in pariški „Temps“ prinaša iz nje najvažnejše točke. Cerpickij je pisal: „Generali ne papajo z nebes. Oni so plod vojske, njena kri. Birokratski režim je napravil vojsko sterilno in slabo. Pod birokratskim uplivom je nehala ruska vojska dajati dobre vojskovodje, ustvarila pa druge, ki jo vodijo v prepad.“ Protekcija in favoriziranje sta vstvarjala oficirje. Neki 78 letni dvorski general, ki celih 10 let ni zajahal konja, je priznal Cerpickemu, da v celem svojem življenju ni prečital niti jedne vojaške študije. Na čelu tretjega vojnega okrožja je bil general, ki se ni prav nič brigal za vojaške stvari, vse je prepuščal svojemu adjutantu. Ta pa je bil lenuh in izprijen človek, ki je zapravljal čas z ljubimkanjem z ženami svojih podrejenecov. Nekoč je prisostvoval Cerpickij vajam, pri katerih je poveljeval neki drugi general. Ta je bil pijan ter je suroval ravnal z oficirji in vojaki. Cerpickij pravi, da nima zaupanja v vojsko, ki pusti, da se ž njo tako postopa. Pod birokratskim režimom je postala zbor sužnjev, sužnji pa ne dajejo junakov. Cerpickij pravi, da so ruski vojaki neizobraženi, in ker zasužnjeni, so nepatrijski. Ko se je bojeval Cerpickij na Kitajskem, je v svojih poročilih že kazal pomanjkljave in razkrival svoje slutnje, ali Aleksejev, mož sistema, se ni brigal za take reči. — Za generale tudi trošijo velikanske svote ter jim dajejo vse, kar hočejo — na izobrazbo ljudstva in za dviganje ljudskega blagostanja se pa nič ne stori.

Književnost.

Slovensko-nemška meja na Štajerskem. — Kulturno-zgodovinski in narodnopisni doneski. Naaral Ante Beg. Ponatis iz „Slov. Naroda“. Z zemljepisnim načrtom. Cena 1 K. Tiskala „Narodna Tiskarna“. Založil A. Beg.

Koledar družbe sv. Cirila in Metoda za navadno leto 1906. Koledar je takorekoč posvečen pesniku Prešernu. Razposiala je družba ta koledar pred par dnevi. Koledar se naroča pri družbinem vodstvu v Ljubljani ter stane posamezni izvod brez poštnine 1 K 20 v. Priporočamo.

Iz naroda za narod. — 1. shod narodno-radikalnega dijaštva od 5.—8. kimovca 1905. v Trstu. Izdala „Prosveta“ v Ljubljani, založila „Omladina“. Strani 136. O tem shodu smo v „Soči“ svoj čas prav obširno poročali.

Slovensko-amerikanski koledar 1906. — Izdalo in založilo uredništvo lista „Glas Naroda“. Cena 30 cent. V knjigi je poleg običajnega gradiva mnogo drugega zanimivega čtiva z mnogimi slikami.

Narodna Prosvjeta. — Mjesečnik za školstvo, književnost in prosvjeto. Glasilo istoimenog učiteljskog društva. Pod tem naslovom je začel izhajati po enkrat na mesec učiteljski list v Pulju v Krapotičevi tiskarni. Celo leto stane 4 kron.

Poučno povelje v Švico je naslov ravnokar izišli knjigi, ki jo je izdala c. kr. kmetijska družba kranjska kot VI. zvezek svoje „Kmetijske knjižnice“ in ki jo je spisal Viljem Rohrman, pristav kranjske kmetijske šole na Grmu. Pisatelj ni bil namen podat v svojem spisu popis poučnega potovanja kranjskih kmetovalcev v Švico poleti 1904. na običajni način, temveč spisal poučno knjigo v prid našim kmetovalcem, ki naj spoznajo, da je Švica postala prva zgleđna živinorejska dežela samo zato, ker so tamošnji živinorejci pri svojem delu hodili edino pravo pot do začalenege cilja, ki je začrtan na vednostni podlagi, t. j. z obilnim gnojenjem pridelovati veliko dobre krme, z zadostnim pokladanjem vzrejati goved, ki donaja največje dohooke, in

z umnim izbiranjem plemenskih živali ustvariti goveje pasme, ki vsestransko zadostujejo. Ker je knjiga zanimivo ter živahno pisana, prepletena z dogodki naših potnikov-rojakov, zato je obenem mikavna in nađ vse poučna. Knjigi je pridejana krasno izdelana slika udeležencev ter 33 drugih slik, ki pojasnjujejo berivo, med njimi več velikih podob, ki kažejo šviško plemensko goved v taki popolnosti, kakor jih doslej še ni imela nobena slovenska strokovna knjiga. Z izdajo te knjige je kranjska kmetijska družba podala Slovincem novo učilo, in vsak naš gospodar, ki se količkaj zanima za kmetijski napredek, mora to knjigo kupiti. Knjiga se dobiva pri kmetijski družbi v Ljubljani po 1 K s poštnino vred. Denar je z naročilom vred naprej poslati.

Soseda Razumnika govedoreja je naslov VII. zvezku „Kmetijske knjižnice“, ki jo izdaja c. kr. kmetijska družba kranjska. Dr. L. Steuert, živizdravnik in profesor kr. bayarske kmetijske akademije v Weihenstephanu, je doslej spisal 5 v resnici poljudnih kmetijskih knjig, in sicer v obliki pogovorov med vaščani in brez vseh za kmeta nepotrebnih vednostnih prituklin, zato so se pa Steuertove knjige med nemškimi kmeti tako hitro razširile, kakor nobene druge. „Soseda Razumnika govedoreja“ je v resnici poljudno kmetijsko berilo in izvrsten praktičen vodnik za vsakega živinorejca. Razumnikovi s starokopitnimi sosedi izvojevani prepri dajo knjigi zanimivost, da jo vsak prebere, kdor jo v roko vzame, in da se prav gotovo najtrdovratnejši starokopitnik izpreobrne. Živinoreja je pri nas važna panoga kmetijstva, zato naj vsak živinorejec to novo knjigo pri kmetijski družbi v Ljubljani kupi za 1 K. Naročilom na knjigo je denar takoj pridejati.

**Slovenska knjigarna
A. GABRŠČEK v Gorici
priporoča sledeče
ruske pisatelje v nemščini.
Grof Lev. Tolstoj.**

1. Die Kosaken.
2. Sewastopol.
3. Zwei Husaren. Erzählungen eines Markörs.
4. Geld.
5. Der Tod. — Drei Todesarten. — Der Tod des Ivan Ilitsch. — Der Leinwandmesser.
6. Albert. — Luzern. — Die Dekabristen.
7. Soldatengeschichten aus dem Kaukasus.
8. Polikuschka.
9. Unsere Armen und Elenden.
10. Die Kreutzer Sonate.
11. Herr und Knecht.
12. Die Auferstehung der Hölle.
13. Ueber Gott und Christentum. (Gedanken über Gott. — Leben und Lehre Jesu. — Wie soll man das Evangelium lesen und worin besteht sein Wesen?)
14. Die sexuelle Frage.
15. Jermak und andere Geschichten.
16. Ivan der Dummkopf.
17. Die Sklaverei unserer Zeit.
18. Grausame Genisse.
19. Meine ersten Erinnerungen.
20. Christentum und Vaterlandsliebe.
21. Leben und Tod.
22. Stadt- und Landleben.
23. Was ist die Kunst?

Anton Cehov.

1. Sünde und andere Geschichten.
2. Ein Glücklicher und andere Gesch.
3. Eine gottgefällige Anstalt.
4. Eine Kunstliebende Frau und andere Geschichten.

Soba v predmestju

se oddá gospodični.
Naslov pové upravništvo.

kakor mislijo nekateri stariši, ampak uzrok je le slaba prebava mleka, katera provzroča zaprtje.

ZAHVALA.
Ob priliki izgube našega nepozabnega soproga, očeta, svaka, gospoda
Valentina Klauseerja
c. kr. poštnege kontrolorja, v p.
došlo nam je toliko dokazov sočutja, da nam ni mogoče se vsakemu posamezniku zahvaliti.
Tin potom izrekamo vsem onim, ki so z nami čutili v teh žalostnih urah našo najsrčnejšo zahvalo.
GORICA, dne 10. jan. 1906.
Zalujoči ostaii.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen!
Ivana Hoffa
Kandol-Kakao
ki ima najmanj tolišče v sebi, jo torej najlaže probava, ne provzroča nikoli saprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.
Prišten samo z imenom
Ivan Hoff
in s levo varstveno znamko
Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 kg 60
Dobiva se povsod.

JOS. VINDYŠ
tovarna strojev in livarna
Praha - Smichov,
Vínohradská ulica št. 94
priporoča
patentne steeilne stroje
brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem
steklenic,
ZRAČNE TLAČILKE
(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpe čitilki za steklenice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ventili in zaklepnice svih vrst iz rdečega žlička, medenine ali železa od najmanjšega do največjega obsega

A. vd. Berini - Gorica
Šolska ulica št. 12
velika zaloga oljkinnega olja
prve vrste

rajinjših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice
prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: K — 56, — 64, — 72, — 80, — 88, — 96, 1-12, 1-20, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80, 2- .

Na debelo cene ugodne.
Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno
Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.
Cene zmerne.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalno jestvin.

V zalogi imam kavo vseh vrst, različne moke iz Johmanovgega in Majdičevega mlina, dalje imam različne pijače kakor francoski konjak, pristni kranjski brinovec, domači tropinovec, izvrsten rum, maršalo, malaga, istrijski refošk, kavo in vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda, testenine Žnidarskič & Valencič itd. Več vrst olja.
— Pošilja se po pošti najmanj 5 kg. —

Josip Kutin
v Gorici. — Semeniška ulica št. 1.

Ako se stariši takih otrok poslužujejo Kufekejeve moke za otroke ter isto pri-mešajo mleku, gotovo se boče v kratkem pokazal uspeh tam, da bodo otroci imeli

Anton Milost,
v Solkanu hiš. št. 318.
blizu državnega kolodvora,
naznanja, da je otvoril

— novo gosilno, —
kjer toči domača in istrska bela in črna vina in pivo kakor tudi žganja več vrst.

Dobra kuhinja postreže v vsakem dnevnem času z gorkimi in mrzlimi jedili.

— Prenočišča za plujce. —
Obširno dvorišče za krogljanje.

Rojakom iz mesta in dežele se za obilen obisk toplo priporoča, zagotavlja solidno postrežbo in zmerne cene.

Jaz
ne poznam za gojitev kože, osobito za odstranitev peg in za dosego nežne polti boljsega in uspešnejšega zdravilnega mila, nego je preizkušeno
Bergmannova lilijna mlečnato milo
Bergmann & Co., Dečin ob Labi.
Prodaja kos po 80 vin.:
JOSIP ZORNIK
Gorica.

Andrej Fajt
pekovski mojster
v Gorici Corso Franc. Glus. št. 2.
filijalka v isti ulici št. 20.
Sprejma naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.
Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.
Za veliko noč priporoča gorliško pinec, potlice itd.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)
Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter objavlja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.
Prodaja tudi različne moke.

Prodaja tudi različne moke.

5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.
Iščejo se osebe obojega spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje **Tomaz H. Whittick & Co — Praga** trg sv. Petra 7. I. 434. — Trst, ul. Campanile 13—434.

lažje spanje. Primešanje Kufekejeve moke za otroke mleku, povzroči, da postane isto mleko redkejše in lažje prebavljivo.

Zdravo spanje je za dojenca ravno tako potrebno kakor hrana. Nekateri dojenci ne morejo zvečer zaspati in v eno-ner jokajo. Temu pa ni uzrok nervoznost,

„Ottoman-ov“ papir za cigarete in cevke

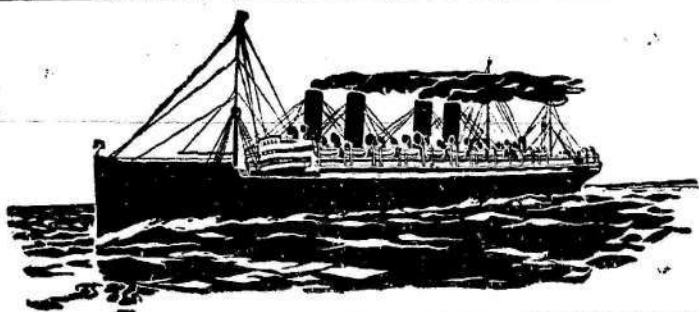

ter se ne pusti zapeljati s podobnimi ponarejanji, ki so slabše vrste.

III.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyda“.

Iz
Bremna
v
New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“, in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prekemorska vožnja traja samo 5 - 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDO TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišarju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Posrežba pošena, realna in solidna. Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZORII BERITELI

Gostilna v najem.

V „Narodnem domu“ v Ljubljani se oddá v najem s 1. aprilom t. l.

društveno gostilno s kavarno in lepim kegljiščem.

Z gostilno je združen lep, prostoren, senčnat vrt in arena oboje prav pripravno za raznovrstne veselice, zabave, koncerte i. t. d. Vsi prostori se dajo v najem pod jako vgodnimi pogoji. Pojasnila daje in sprejema ponudbe

predsedstvo „Narodnega doma“.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.
V svojem „Trgovskem Domu.“
TELEFON ŠT. 80.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2%, — večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz gube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih all mesečnih obrokih, — proti vključbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje družinski vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. decembra 1904:

Deleži: a) podpisani	K 1.058.400
b) vplačani	319.684
Dana posejila	1.900.302
Vloge	1.991.340

„Goriško vinarsko društvo“

(vplačana zadruga z omejeno zavezo)

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

z Brd, z Vipavskega in Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje.

Uzorce vin pošilja na zahtevo. Gene zmerne, postrežba točna in realna.

Sedež društva: Gorica, ulica Barzellini 22.

Ako hočete zares

kupiti, vedno solidno in lepo blago po primerno nizkih cenah in se ne pustiti samo radi nizkih cen slepiti, Vam morem s prepričanjem zagotoviti, da se blagovolite obrniti zaupno, v Vašo popolno zadovoljnost, ob vsaki potrebi do domače tvrže

J. ZORNIK — Gorica

sedaj Gosposka ulica št. 10.

ki nudi največjo zalogo vedno zadnjih novosti krasnih okraskov za obleke perila in ovrtnice za gospode, solnčnikov, dežnikov, svil, modercev, predpasnikov, pasov itd.

— Zaloga vseh potrebščin za g. šivilje in krojače. —

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokliževo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Vrina steklenica tega olja naravnorjene barve po K 140, bele barve K 2. Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostno bolezni, žlezni otoki, gulse, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

☛ Cristofolettijsva pijača iz kine in železa ☛

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ene steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Gorica ♦ Gorica

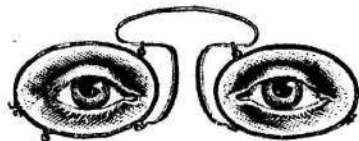
Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

J. Primožič

optik

naznanja, da je otvoril svojo delavnico v ulici Vetturini št. 3.

Na prodaj ima: očala, zlata in niklasta, vse številke, barometre, toplomere, zdravniške toplomere, kukala, vago za vina in spirite, različne mikroskope ter druge v to stroko spadajoče reči.

Sprejema popravila ter pošilja ista na željo domov ter je sploh občinstvu na razpolago z najboljšim blagom.

V najem se oddá takoj

starodavno prodajalno

z mešanim blagom in mostno tehtnico radi družinskih razmer.

Ponudniki naj se obrnejo do lastnika Ivana Defranceschi v Šturiji pri Ajdovščini.